Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Canal de la Infanta

L'Hospitalet de Llobregat

Ubicació

Comarca:	Barcelonès
Lloc/Adreça:	Av. de Josep Tarradellas, s/n
Alçada:	19

Coordenades:

Latitud:	41.36136
Longitud:	2.0921
UTM Est (X):	424062
UTM Nord (Y):	4579270

Classificació

Número de fitxa	08101 - 276
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Modern Contemporani
Segle	XVIII-XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	no s'ha conservat la totalitat de l'element
Protecció	Inexistent
Número inventari	Si (CC.AA 21436)
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat (Pl. de l'Ajuntament 10-22)
Autoria de la fitxa	Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa:	dc., 15/11/2017 - 01:00

Descripció

El canal de la infanta, el nom complert del qual es Canal de la Serenísima Infanta Doña Luisa Carlota de Borbón, és una canalització d'aigües provinents del riu Llobregat, que abastia els camps de la Vall Baixa de la comarca del Baix Llobregat. Té l'inici a Molins de Rei, passa per Sant Feliu, Sant Joan Despí, Cornellà, l'Hospitalet i Sants, des d'on es desvia fins a la muntanya de Montjuïc per arribar al mar. El seu recorregut és de 17.417 metres. Al llarg del canal hi ha diversos salts d'aigua que són aprofitats per donar activitat a molins i posteriorment a indústries tèxtils.
Les restes més visibles són el pont, a la zona de La Remunta. S'ha pogut observar que en realitat es tracta de dues construccions, una sobreposada a l'altra. L'original seria un pont bastit amb totxo massís lligat amb morter de calç, amb un ull, l'arcada del qual es troba bastida pel mateix tipus de totxo massís, però disposats a sardinell, per facilitar la curvatura. La longitud que s'observa actualment és la de l'amplada del propi canal, entorn als tres metres, mentre que la seva amplada es trobaria entre els 2'5 m.
Finalment, s'han identificat un total de 24 fites realitzades amb ciment, amb les sigles "P" i "M", una fletxa i un número situat entre els números 1 i 10, la majoria d'elles recuperades dins el rebliment. Tot i que la funcionalitat d'aquestes fites és per el moment desconeguda, probablement es tracti d'una referència mètrica dins de la finca militar.També diverses inscripcions a mà a la part inferior del pont que corresponen a noms de soldats. També hi ha l'any 1929 en un moment de reforma.

Observacions:

L'any 2011 es va dur a terme una intervenció preventiva dins la finca de la Remunta de l'Hospitalet de Llobregat, arran de les obres del projecte de l'Àrea Residencial Estratègica (ARE) "La Remunta". La Remunta es troba situada entre la línia de ferrocarril de la Generalitat de Barcelona a Manresa, pel nord; la carretera de l'Hospitalet a Cornellà, pel sud; i per l'Avinguda Josep Tarradellas per l'est. Es tracta d'un conjunt d'instal·lacions auxiliars destinades a la cura del bestiar de la caserna militar, datades en el anys 60 del segle XX (Anteriorment la finca s'anomenava Ca n'Angulo). Tot i estar totalment obliterat, el seu traçat era identificable, sobretot mitjançant fotografia aèria, al llarg dels seus aproximadament 150 metres, així com l'existència d'un pont que el travessa a uns 100 metres del límit de la tanca oest
Els treballs duts a terme varen consistir en el buidatge, sota control arqueològic, del tram del Canal de la Infanta al seu pas pels terrenys del Quarter de "La Remunta". A més a més, es va realitzar la seva neteja final, l'aixecament topogràfic, i la corresponent documentació fotogràfica. Durant les tasques de buidatge del canal, s'ha pogut observar l' existència de dos nivells de rebliment, ambdós composats per runa i abocaments de deixalles en temps recents, però resultat de dues accions diferenciades. També s'han pogut identificar vàries reformes del canal.
Actualment el canal encara funciona en el tram comprés entre Molins de Rei i Sant Feliu de Llobregat.

Història

És una infraestructura civil per a la irrigació de terres projectada per Tomas Soler l'any 1805 i construït entre els anys 1817 i 1820, amb finalitats purament agrícoles, es convertí en un eix dinamitzador de l'economia de la zona. Fou una promoció dels terratinents de la banda esquerra del riu Llobregat amb la finalitat de millorar l'agricultura de la comarca a través del rec de les terres. L'expansió del regadiu es produí en zones amb cultius de secà. La vinya es va incrementar en detriment del bosc i l'agricultura va passar de ser de subsistència a ser de mercat, basada principalment en la producció de fruita. En canvi, amb el pas del temps, el canal passa a quedar integrat als nous nuclis urbans i perd paulatinament la seva funció original, convertint-se en claveguera a l'aire lliure on s'abocaven els rebuigs de les indústries i les aigües fecals.

Bibliografia

ALBA MOLINA, Ràul i ASO PEREZ, Carlos (2008). El canal de la infanta: vector de desarrollo económico, social y urbano de la comarca del bajo llobregat (provincia de barcelona), 1ª parte; dins Revista Cimbra núm. 381, maig-juny 2008.
BALAGUER NADAL, P. (2008). .Àrea Residencial Estratègica "La Remunta". Prospecció arqueològica visual. Maig 2008. Memòria de la intervenció arqueològica núm. reg.10130. Arxiu Àrea Coneixement i Recerca del Departament de Cultura de ela Generalitat de Catalunya.
CASAS I FUSTER, Joan (1986). L'Hospitalet. Un passeig per la història. L'Hospitalet de Llobregat: Patronat Municipal de Comunicació, Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat.
CHORÉN TOSAR, J. (2011). Intervenció arqueològica a l'ARE-"La Remonta", tram del Canal de la Infanta. Control i documentació arqueològics. Estudi històric del Canal de la Infanta. 2 Vols. Memòria de la intervenció arqueològica núm. reg.10995. Arxiu Àrea Coneixement i Recerca del Departament de Cultura de ela Generalitat de Catalunya.
CURIÀ BARNÉS, E. (2008). Àrea Residencial Estratègica "La Remunta". Prospecció arqueològica visual. Maig 2008. Memòria de la intervenció arqueològica núm. reg.10129. Arxiu Àrea Coneixement i Recerca del Departament de Cultura de ela Generalitat de Catalunya.
DEPARTAMENT DE CULTURA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (ss/dd). Inventari del patrimoni arqueològic de l'Hospitalet de Llobregat. Barcelona.
ESTEVES CASTRO, A. (dir)(1996). L'Hospitalet de Llobregat. Guia del patrimoni històrico-artístic. Cervelló: Centre d'Estudis i Divulgació del Patrimoni.
ROMEU I ALEMANY, Antoni (1989). El canal de la Infanta i el seu aprofitament industrial a l'Hospitalet; dins: "Identitats. Revista del Museu". L'Hospitalet de Llobregat, núm. 2-3 (estiu 1989).
RIERA I BAGUÉ, Josep Mª Desenvolupament Urbà de Molins de Rei: dos segles de configuració de la vila (1732-1932) dins de l'obra Coneguem la història de la vila. Molins de Rei.
ROMEU I ALEMANY, Antoni (1991). El canal de la Infanta i les primeres indústries a l'Hospitalet; dins: "I Jornades d'Arqueologia Industrial" (L'Hospitalet del Llobregat), 1991, pp. 133 a 138.
TARDÀ, J. i altres (1993). Pagesos, obrers, ciutadans. Història de Cornellà de Llobrega. Ajuntament de Cornella.

7048 BMX